

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petič
a Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3.—, večji inzerati petič
vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru. Inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod
velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5.
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

PODRUŽNICE:
MARIBOR, Grajski trg št. 8. — — — CELJE, Kocenova ulica 2. — Tel. 190.
NOVO MESTO, Ljubljanska c., tel. št. 26. JESENICE, Ob kolodvoru 101. — —
Račun pri poštne Cerkovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

Razkol med indskimi nacionalisti?

Prvi neuspeh nacijsonalističnega voditelja Gandhija, ki so ga množice v Bombayju izžvižgale, mu porušile govorniški oder ter mu očitali izdajstvo

Bombay, 28. januarja. Z osvoboditvijo Gandhija je indski nacijsonalistični pokret zonet oživel. To se je pokazalo zlasti včeraj, ko je Gandhi sklical v Bombayju javno zborovanje. Kratkemu pozivu se je odzvalo nad 200.000 pristavev. Dokler je Gandhi govoril o nalogah nacijsonalističnega pokreta, je vladal red in mir, ko je pa začel razpravljati o pogajanjih z Anglijo, je nastal tak hrup in trušč, da Gandhija sploh ni bilo več slišati. Zborovalci so ga začeli napadati, češ da jih je izdal ter da sedaj paktira z Anglijo. Nastalo je prerivanje, v katerem je bila neka ženska pohojena do smrti. 33 drugih zborovalcev pa je dobilo tako težke poškodbe, da so jih morali prepeljati v bolnico.

Množica je čimdalje bolj pritiskala proti govorniški odru, tako da je bil Gandhi sam v nevarnosti, da ga stisnejo. Zamar je skušal mirno zborovalce, končno pa je zborovanje razpustil, ne da bi mogel končati svoj govor. Množice so tako pritiskale z vseh strani, da se je tribuna, na kateri so bili Gandhi in drugi indijski odličniki, porušila. Pri tem je bilo ranjenih 31 ljudi. Gandhi je po tem neuspelem zborovanju izšel od potovanja v Allahabad, kjer je bil posvetovanje z voditelji vseindijskega kongresa.

Zdi se, da bo prišlo v vrstah indskih nacijsonalistov do razkola, ker je ena skupina za brzo nadaljevanje borbe proti angleški nadvladi, dočim se druga skupina, ki ji dozdnevno pripadajo Gandhi in njegovi zvestniki, zavzema za

mirno reševanje z Anglijo pod pogojem, da indski nacijsonalisti. Včerajšnji dogovor v Bombayju je zaradi tega izšel v političnih in diplomatskih krogih najrazličnejše komentiranje.

London, 28. jan. g. Kakor poročajo iz Bombaya je Gandhi po več mesecih molčanja v političnih zadevah zopet pričel govoriti. Izjavil je med drugim, da bo mogel šele tedaj skleniti z Anglijo mir, če bo indijska vlada prenehala s politiko zatiranja indijskih nacijsonalistov. Akcijo meščanske nepokorščine je treba izvesti do kraja. Gandhi zahteva oprostitev vseh političnih jetnikov ter ukinitve vseh posebnih ukrepov proti indijskim nacijsonalistom. Angleško indijska vlada mora dokazati da želi pravi in odkritosrčni mir.

Nemci so zadovoljni z dr. Curtiusom

Dr. Curtiusov uspeh v Ženevi je zopet potolažil duhove doma — Prihodnji teden se sestane državni zbor

Berlin, 28. jan. AA. Nemški zunanji minister dr. Curtius je poročal državnemu predsedniku Hindenburgu o rezultatih zasedanja Sveta Društva narodov. Hindenburg se je Curtiusu zahvalil za uspeh, ki ga je dosegel v interesu Nemčije v Ženevi. Nemško časopisje se skoraj izključno bavi z ženevskim zasedanjem in izrekla zadovoljstvo, da se je zunanji minister vrnil s pozitivnim uspehom v domovino. V torek bo razpravljalo o zasedanju Sveta Društva narodov zunanje politični odbor nemške zbornice.

Prihodnji teden se ponovno sestane državni zbor. Ko je bil za božične počitnice odgojen, se je veliko govorilo o ostavki zunanjega ministra dr. Curtiusa. Med tem pa se je politični položaj Brüningove vlade tako ojačil, da so vse govornice o rekonstrukciji nemške vlade ali pa celo o njeni demisiji popolnoma utihnile. Dr. Curtius je s svojim uspehom v Ženevi močno ojačil svoje stališče.

Macdonaldova vlada odvisna od liberalcev

London, 28. jan. AA. Sedaj je skoraj gotovo, da vlada pri glasovanju o zakonskem načrtu o delavskih strokovnih organizacijah ne bo poražena. Sir Archibald Sinclair je izjavil, da bo 12 liberalnih poslancev glasovalo za vlado.

Liberalni voditelj sir Herbert Samuel je na nekem shodu v Portu Sunlight izjavil, da bi poraz vlade napravi na delavstvo najslabši utis, ker bi menilo, da zbornica ne posluša niti onih, ki jih zastopa.

Veliko važnost pripisujejo listi resoluciji o brezposelnosti, ki so jo predložili liberalci spodnji zbornici. Da preprečijo neupornost vladi, ki jo nameravajo predlagati konservativci ob priliki debate o brezposelnosti. Resoluciji omogoča sedanjim vladim, da ostane še nadalje na krmlju.

Bethlen o sodelovanju z Avstrijo

Dunaj, 28. jan. s. Madžarski minister, predsednik grof Bethlen je sprejel dopolne poročevalce listov in izjavil med drugim naslednje: »Prepričan sem, da z bližanjem med Avstrijo in Madžarsko n. samo diplomatska zadeva temveč da odgovarja prepričanju in čustvom obeh narodov. Sedaj je treba poiskati sistem, ki bo vseboval ugodnosti pri čimer pa mora biti v trgovsko političnem oziru nedotakljiv, slično kakor so ga našle druge države.

Pilsudski poseti Italijo

Varšava, 28. januarja. Po vesteh, ki so prišle v Varšavo, se bo markiz Pilsudski najbrže na povratku iz Madeire za del časa ustavil v Italiji in sicer na otoku Capri. V Napulju se bošta nato sestal maršal Pilsudski in Mussolini. Pozneje bo Pilsudski vrnil Mussolini obisk v Rimu. Pri tej priliki namerava Pilsudski obiskati tudi papeža.

Italijanska četa izginila v snegu

Pariz, 28. januarja. Na italijansko-francoski meji južno od Modane je zašla kompanija italijanskih alpincev v snežni metež in je brez sledu izginila. Patroljo, ki je bila poslana iz Bardonezza, pa je zasula lavina. Sedaj so francoske vojaške oblasti organizirale pomožno akcijo in odposlale večje oddelke na vse strani, da rešijo italijanske vojake.

Italijanski vojni proračun

Rim, 28. januarja. AA. Italijanski pomorski proračun, ki je bil danes objavljen, je za 6% večji kot preteklo leto. Proračun znaša 1350 milijonov lir, od katerih gre skoro polovica za gradnjo novih vojskih ladij.

Politični izgredi v Nemčiji

Berlin, 28. januarja. AA. Včeraj je prišlo v več nemških mestih do političnih izgrediv. V Mannheimu so se spopadli Hitlerjevci in pristajali Reichsbannerja. Padlo je več strel, ki so ranili nekaj oseb. Policija je prišla 40 Hitlerjevcev. V Casslu je prišlo do spopada med Hitlerjevci in komunisti. Tudi tu je bilo ranjenih nekaj oseb. Policija je aretirala 80 komunistov.

Ustanovitev posebne policijske šole

Nameščena bo v Zemunu ter bo vzgajala policijske nameščence v izvrševanju službe

Beograd, 28. januarja. AA. Na podlagi členov 11 in 29 zakona o državnih policistih in nameščencih je predsednik ministrskega sveta in minister notranjih zadev general Peter Živković predpisal uredbo o centralni šoli za te nameščence.

Ustanovi se centralna šola za policijske izvršujoče uslužbence, za državne službojuče policijske straže in druge policijske organe. Osrednja šola je v Zemunu.

Naloga te šole: a) policijske stražniške pripravnike, agente-pripravnike strokovno izobraziti in vzgojiti za policijsko izvrševalno službo; b) policijske stražnike in policijske agente strokovno izobraziti in vzgojiti za nadzorno-policijsko službo.

Centralna šola spada v neposredno pristojnost ministrstva notranjih del.

Na čelu centralne šole stoji upravnik šole, ki so mu dodeljeni potrebni stalni in honorarni učitelji in pomožna osebja. Upravnik šole, stalni učitelj in pomožna osebja se delegira v službovanje in na delo iz vrst uslužbencev resorja ministrstva notranjih zadev, honorarni nastavljenici smejo biti iz vrst nameščencev drugih resorjev ali pa tudi svobodnih poklicev. Honorarni nastavljenici bodo dobivali nagrade.

Dolžnosti upravnika šole so:

a) nadzirati delovanje šole, voditi v evdenci osebje in predlagati zastran namestitve učiteljev in pomožnega osebja, o ureidvi šole in podobno.

b) Nadzirati celokupni pouk in skrbeti

za to, da se le-ta ravna po glavnih linijah dotičnih poklicev (predlogi o številu gojencev, ki se lahko sprejemajo, o potrebi posameznih tečajev in o razporedu in številu ur, o razporedu izpitov in slično).

c) Skrbeti za notranji red v šoli, kaznovati po odgovornosti po predpisih in predlagati odpust gojencev.

d) Skrbeti za šolo glede njenih potreb (oprema, tehnični predmeti, prehrana gojencev in podobno).

V centralni šoli se lahko otvorijo tile tečaji:

I. Tečaj za policijsko-stražniške pripravnike;

II. Tečaj za podnadzornike policijske straže;

III. Tečaj za poveljnike in nadzornike policijske straže;

IV. Tečaj za šefe, nadzornike, podnadzornike in policijske agente.

Ti tečaji trajajo po pravilu 6 mesecev, vendar lahko minister notranjih zadev ta rok v točkah II., III. in IV. skrajša ali pa podaljša.

Razen navedenih tečajev se lahko v centralni šoli otvorijo tudi tile kratkoročni tečaji: konjeniški, kolesarski, prometni, brzorajni, radio-brzrajni in šoferski.

Trajanje teh tečajev je predvideno v odloku, s katerim se otvorijo.

Vsak tečaj se konča z izpitom.

Pouk in izvrševanje izpitov se vrši po učnem načrtu in predpisih o izpitu, ki jih izda minister za notranje zadeve.

Fašisti so zopet odkrili slovensko teroristično organizacijo v Julijski Krajini

Voditelja baje poznajo, pa ga ne morejo izslediti — Nove aretacije in preganjanja zaradi atentata v Bovcu

Rim, 28. jan. r. Kakor poroča »Giornale d'Italia«, je organizirano v vsej okolič Bovcu in vsej Soški dolini zasledovanje za voditeljem slovenskih teroristov, ki se udeležujejo v goriški pokrajini. Ta teroristična tolpa, pravi list, je organizirala že mnoge atentate in napade iz zasede. Njihov vodja je izvršil atentat v Bovcu, kakor tudi onega na učitelja Sottosantia v Vrhpolju ter na f. nanečnega stražnika Rastelja v Kanalu pri Gorici. Njega že dolgo časa išče policija, ga ni mogla dosedaj prijeti, ker se skriva po kmečkih hišah preteč seljakom, da jih bo ubil, ako ga izdajo. Policija ima vse podatke o tem možu, vendar ne izdajo, kdo je v zvezi z atentatom v Bovcu je bilo izvršeno mnogo aretacij. Petorica aretirancev je bila odvedena v zapore v Gorico. Istočasno preiskujejo tudi neke druge teroristične podvige slovenske teroristične organizacije. Te dni sta bila aretirana Franjo Sobal in

Miroslav Pohore, na katere je padel sum, da sta podtaknila ogenj v neko italijansko šolo. Za ta dva je znano, da sta nepoboljšljiva antifašista ter huda slovenska agitatorja.

Župnik Rejec v Ajdovščini aretiran

Trst, 28. januarja. r. »Popolo d'Italia« objavlja, da je bila v Ajdovščini uvedena preiskava zoper župnika Ivana Rejca, ki je bil aretiran. Karabinjerji so namreč opazili, da je župnik zbiral slovenske mladence ter jih poučeval verouk, pri tem pa jim je delil slovenske molitvenike. To je bilo karabinjerjem sumljivo, zlasti zato, ker so se vršili sestanki na različnih krajih. Tako je ugotovljeno, da je zbiral župnik Rejec mladence v hiši Albina Vrtovca ter kmetov Simončiča, Črnigoja in Sfiligoja. Zato je utemeljen sum, da so imeli ti sestanki tudi političen značaj.

Korupcijska afera v madžarskem parlamentu

Budimpešta, 28. jan. V poslanski zbornici je prišlo danes do burnih prizorov. Bivšega državnega podtajnika v socialnem ministrstvu Emerika Drehra je obtožil socialno demokratični poslanec Payer, da je pri gradnji neke stanovanjske kolonije kril zlorabo 3 milijonov pengov Drehr je zahteval od Payerja dokaze, ker se bo moral v nasprotnem primeru umakniti iz političnega življenja. Poslanec Payer se je nato dvignil in zopet izjavil, da je bilo pri gradnji omenjene kolonije ukradenih 3 milijone pengov Payer je bil zaradi teh žaljivih izjav izročen imunitetnemu odboru. Poslanec Drehr je predložil nato izjavo strokovnjakov, v kateri je potrjeno, da pri gradnji dotične stanovanjske kolonije ni bilo nobenih zlorab.

Rešitelj Nobila ponesrečil

Stockholm, 28. januarja. g. Letalski kapetan Benar Lundborg je padel pri poskusu nemolu na letališču Malmstöd iz višine 50 metrov na zemljo in se hudo poškodoval. Ponesrečen letalec je imel več kompliciranih prelomov kosti in težje notranje poškodbe, ki jim je kmalu po padcu podlegel Lundborg je bil slavnj rešitelj Nobila, ki je poletel k rdečemu šotoru, kjer se je pri stanku ponesrečil in je moral nato ostati dva tedna z Nobilovimi tovariši na ledu.

Zabranjene kinopredstave ob nedeljah v Angliji

London, 2. januarja. AA. Najvišje sodišče je prepovedalo nedeljske kinematografske predstave. Sodišče je v rasodbi izrečno naglasilo, da je v Angliji že tisoč let v veljavi popolni nedeljski počitek. Podjetniki kinogledališč bodo skušali doseči, naj parlament zakon glede nedeljskega počitka izpremeni.

Pri številnih nadlogah ženskega spola povzroči »Franz Josefov« grenčica najboljše olajšanje. Spričevala klinike za bolezni ženske potrjujejo, da se poslužujejo zelo milo odvajajoče »Franz Josefov« vode, zlasti pri otročnicah z najboljšim uspehom. »Franz Josefov« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specializiranih trgovinah.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.
Devize: Amsterdam 22.78, Berlin 13.4475 do 13.775 (13.4625), Bruselj 7.898, Budimpešta 9.8904, Curih 1094.4—1097.4 (1095.9), Dunaj 795.89, London 274.06, Newyork 56.54, Pariz 222, Praga 167.28—168.08 (167.68), Trst 296.35 ponudba, 296.53 po vpraš.

ENOZEMSKA BORZE.
Curih: Beograd 9.1275, Pariz 20.2575, London 25.09875, Newyork 516.875, Bruselj 72.07, Miha 27.06, Madrid 53.40, Amsterdam 207.875, Berlin 122.84, Dunaj 72.625, Sofija 3.745, Praga 15.30, Varšava 57.925, Budimpešta 90.25, Bukarešta 3.0725.

Demanti o sporu med ČSR in Vatikanom

Praga, 28. januarja. h. Glede na poročilo današnjega »Slovenca« o nekem konfliktu v češkoslovaški vladi zaradi nekega spora z Vatikanom, je dobil vaš poročevalec z merodajnega mesta poročilo, da je ta vest popolnoma brez vsake osnove. Papeški nuncij je že pred tedni odpoval v Rim, da se dogovori z Vatikanom o nadaljnjem izvajanju modusa vivendi v obojstransko med češkoslovaško in Vatikanom. V češkoslovaški vladi obstaja v tem pogledu popolna soglasnost in ni niti govora o kakem izstopu krščanskih socialcev. Še preteklo nedelje je imel msgr. dr. Stramek na nekem shodu govor, v katerem je poudarjal, da obstoja v vladi popoln sporazum in da vlada popolnoma soglaša v vseh notranjih in zunanjih političnih zadevah. Vest o nekakem sporu med Vatikanom in češkoslovaško republiko je že pred štirinajstimi dnevi demantiral tudi »Osservatore Romano«, na katerega se sklicuje »Slovenec«.

Kulturni boj v Latviji

Vatikansko mesto, 28. januarja. s. V Rimu biva že več dni latiški apostolski nuncij. Kakor znano, so odnosi med sv. stolico in Latvijo v zadnjem času precej napeti. Med nacijsonalistično vlado in katoliško demokratsko stranko je izbruhnil hud boj, ker skušajo nacijsonalisti na vladi odgnati množice katolikov cerkvenemu vplivu. Vladi očitajo, da hoče z vsemi sredstvi preprečiti konkordat. Latiški zunanji minister je poslal papežu noto, naj bi vplival na duhovnike, da bi se vzdržali kakršnega koli vmešavanja v politiko. Papež je zaradi razčiščenja zadeve poveril nunciju nalogo, naj izvede v Latviji anketo in nato poroča o rezultatu.

Brzovlak Bordeaux - Pariz ponesrečil

Pariz, 28. jan. Brzovlak Bordeaux-Pariz je včeraj popoldne skočil med postajama Moutiers in La Curne iz tira. Stiri potniki in trije poštni nameščenci so bili lažje ranjeni. Zdi se, da gre za atentat, ker je bilo na tračnici odvitih nekaj vijakov.

Start Do-X

Lizbona, 28. januarja. AA. Voleletalo »Do X« startalo za polet preko Atlantskega oceana.

Poplave v Franciji

Pariz, 28. januarja. Poplave v okolici Bordeauxa se vedno bolj širijo. Bordeauxova predmestja so že popolnoma pod vodo. Nad 150 malih hiš je odrezanih od sveta. Prebivalstvo se je pravočasno rešilo.

Epidemija hripe v Grčiji

Atene, 28. januarja. AA. Ker se hripa zelo širi je vlada sklenila zapreti vse šole, kinematografe, gledališča, koncertne dvorane itd. za 10 dni. Prepovedani so vsi javni shodi. Na hripi so oboli štirje ministri. Stanje Venizelosa je zadovoljivo.

Hripa v Španiji

Madrid, 28. januarja. V vsej Španiji je razširila epidemija hripe. V Madridu je obbolelo nad 40 odstotkov vsega prebivalstva. Zdravniki priznavajo, da je število smrtnih žrtev izredno visoko. Med drugimi je obbolelo tudi več članov vlade in diplomatskega zbora.

Hrvatski Penklub v Gradcu

Gradec, 28. januarja. Včeraj je hrvatska sekcija jugoslovenskega Penkluba posetila graške peniste, ki so jih sprejeli zelo srčno. Posetili so tudi deželnega glavarja in mestnega župana, zvečer pa je bil njim na čast prirejen častni večer, na katerem so bile recitirane v nemškem prevodu pesmi jugoslovenskih pesnikov. Danes so hrvatski književniki, ki jih vodi g. Domanič, gostje avstrijskega pisatelja Paula Ernesta.

Angleški turisti v Dalmaciji

Split, 28. januarja. n. V kratkem prispe semkaj prva velika ekskurzija Angležev na ladiji »Carinthia«. Kakor poročajo, se pripelje z njo 400 angleških turistov.

Nove jugoslovenske ladje

Sušak, 28. januarja. n. Generalni direktor Jadranske Plovitve je odpotoval v Anglijo, kjer bo prisostvoval 4. februarja poskusni vožnji našega novega parnika »prestonaslednika Petra«. 12. februarja poskusni vožnji brodov »Rab« in »Bakare«.

Minister Uzunović na referatu

Zagreb, 28. januarja. AA. Minister brez listnice Nikola Uzunović je dopotoval v Zagreb, da poroča Nj. Vel. kralju o takotih poilih.

Trdovraten samomorilski kandidat

Čakovec, 28. januarja. n. Pred nekaj dnevi je brez vsakega sledu izginil iz Čakovca zohni tehnik Žilko Fric, ki so ga iskali več dni brez uspeha. Sedaj pa se je doznalo, da leži Fric v ptujski bolnici. Možno je namreč poskušal zastrupiti in je izpil količino veronala. Fric je še večkrat poskušal izvršiti samomor ter si je svoječasno v ta namen prerazal žile. Njegovo stanje v bolnici ni smrtno nevarno.

Revščine povsod dovolj

Beda ni doma samo v barakah, temveč tudi v mestu, samo da ostane večina skrita

Ljubljana, 28. januarja.

V revščino ne verujemo radi, pa je tudi nekaj takega, o čemer sploh ne premišljujemo mnogo. Vsak ima svoje križe in težave, dovolj ima svojih brig, čemu bi si še grenil življenje s tujimi nadlogami. Radi si ne verujemo, da je težko življenje drugim in radi se zavidamo tega ali onega. Nekateri so mnenja, da je treba revščino skrivati, ker je sramota. Sramovati se moramo, da skrivati pa je ne smemo. Sramovati se moramo ljudske bede, ne smemo pa zanikati bednih, se jih sramovati in jih tajiti. Revščina, beda je dejstvo in vsako dejstvo je činitelj, to se pravi, ni posledice brez dejstva in posledice so vse splošne. Revščina posameznikov je vse splošno vprašanje, nas vseh se tiče, vsi smo poklicani, da stremimo za zboljšanje vseh splošnih razmer, vsak posameznik je član celote. Dokler ne bomo tega razumeli, ne bo boljše.

Ni odveč, če si odkrivamo rane; pred resnico ne smemo nikdar zatiskati oči. Ako nam je ozdravljenje težkih socialnih razmer količkaj pri srcu, moramo videti rane. Čemu bi si lagali, da pri nas ni revščine, ali trditi, da revščina, ki ni očitna, ni revščina. Dokler ne bomo videli ran, ne bomo tudi čutili potrebe jih zdraviti.

Gotovo pričakujete, da bomo zopet govorili o barakah. Odveč bi ne bilo, kajti če imamo barake, bi morali prav za prav govoriti vsak dan o njih, dokler bi jih imeli. Treba pa je poudariti, da je na pačno misliti, da je revščina le v barakah ter da so druge z vsem preskrbljeni v slepih stanovanjih. Morda je še mnogokrat sredi mesta več revščine kot na periferiji. Samo govoriti je lahko, bo marsikdo mislil, vzdihovati in stokati — pa zakaj, češ, pokazite nam tisto revščino, če že ne morete mimo nje in če nas nameravate še morda zabavati z njo.

Seveda, bolje bi bilo prezreti vse to, gotovo niso te žalostne stvari za zabavo, a dejstva so in ne morejo se zamolčati.

Konkretni primer vsega tega zaenkrat samo eden, ki pa gotovo ni osamljen in najzlastnejši.

V starem Zabjaku stanuje 73letna vdova s svojim bolnim in pohabljenim sinom. Lani so Zabjaki renovirali, lepo lice ima zdaj na zunaj, stanovanja pa so dobila tudi večja okna in električno razsvetljavo. Morda celo zdaj marsikdo zavidava stanovalce te stare jetinice. Seveda stanovanja niso preveč slaba in je gotovo, da jih je v Ljubljani mnogo slabših. Omenjena vdova plačuje, odnošno bi morala plačevati,

za dva koraka široko kuhinjo in malo sobo 350 Din mesečno. Marsikdo bi najbrž z veseljem plačal tako »nizko« najemnino — če bi ne imeli niti tega denarja, kaj potem?

Gmotni položaj te starke je vse prej kot zavidanja vreden, potem pa je še toliko drugih brig!

Starka je bila poročena s sodnim oficijem. Mož je umrl l. 1917. Pokojnine za njim ne prejema, ker baje ni imel dovolj službenih let.

Šin je bil na vojni. Vrnil se je živno bolan in naglušen. Pozneje je zbolel za kostno tuberkulozo. Operirali so ga na kolenu ter mu izrezali sklepno jabočko. Invalida je. Kolikor more, dela. Čevlje popravlja, pri tem pa ga ovira hroma noga. Za služek je slab. Starika si ne more služiti kruha. Revmatična je in oslabela od starosti. Sobo oddajata podnajemnikom. A jih je težko dobiti. 200 Din mesečno dobita od stanovanja — če jima podnajemniki ne uidejo. Soba je vlažna, nihče noče ostati. Zda pa računajmo! 200 Din od stanovanja, sin pa zasluži v najboljšem primeru do 100 Din mesečno, je 300 Din, za stanarino je treba šteti 350 Din, kje je pa hranarinja, kurjava, obleka? Stanovalec Zabjaka pa se mora plačati električno napeljavo, če hočejo ostati v stanovanju. In kdor ne zmore stanarine, mu grozi de-ložarica kot je včas navadno.

L. 1921 je vdova poslala v Beograd prošnjo za prejemanje majhne podpore, ki jo je prej dobivala, a so ji jo ustavili. Odgovora še ni prejela in tudi dokumentov ji niso vrnil.

Prošila je za občinsko ubožno podporo. Pa je prišel poizvedovat magistratni izvedenc, kako in kaj je z njeno revščino.

— A takol! Podnajemnike imate! Pa še hočete imeti podporo?!

Prošila je za stanovanje v mestni hiši v Kozelji. Zopet je prišel mestni izvedenc ter ugotovil, da je njeno stanovanje povsem dobro, koliko jih je, ki so sploh brez stanovanja!

Potem takem je res težko živeti, živ pa človek ne more v zemljo. In boji se starika, da bi je ne postavili na cesto.

In dejala je, da do 73. leta ni prošila, zdaj pa ne more drugače, ne more več skrivati preočitnega gorja. A težko ljudje to razumejo. In mislijo da »takim ni hudega, ki imajo stanovanje, sobo oddajajo in sin zasluži.«

Res, so stvari, preko katerih ne moremo. Kdor bi hotel kaj takega zatajiti, bi zatajil svojega brata.

že na Čehoslovaškem in v Avstriji, da zobotehnik svojim že pridobljenim pravice ne bodo izgubili, ker jim pripadajo, kakor tudi pripadajo njihovim enako kvalificiranim koncesioniranim kolegom.

Zelim gg. zobotehnikom v tej borbi popolno zmago, kar želi sigurno tudi ostala javnost, ki je in bo ostala na njihovi strani. Pacijent.

★

Uredništvo ponovno ugotavlja, da je ta rubrika v pravem pomenu svobodna tribuna in da torej tu izraženo stališče, v katerikoli zadevi ne more veljati za stališče lista. Uredništvo vedno rado priobčuje o vsakem obravnavanem vprašanju tudi nasprotno mnenje.

Mestna meja

Ob priliki pogreba g. kapetana Sircelja, ki so ga prepeljali v Mokronog, je bilo rečeno, da ga bodo prijatelji in znanci spremljali do mestne meje. Spreved se je ustavil na dolenski cesti pri prihodni čez most, to je pred Čolnarjem. Misli sem, da je mestna meja pri dol. mitnici, a sedaj vidim, da Kurja vas ne spada k mestu, ker je meja pred prvo hišo tik mostu.

Zato ni čuda, da nas mestna uprava popolnoma prezira in nas pusti v večnem letu. Če pa temu ni tako in spadamo vseeno pod mestno upravo, bi prosil, da nas reši večnega blata in nam posuje nekoliko peska na pešpoto — ker trotoarja itak ne moremo zahtevati — da nam bo vsaj moč s snaznimi čevlji priti v mesto.

Kurjevačan.

— Cesta Za gradom je zelo blatna, kar ni nič novega v tem vremenu, pač pa bi se moralo bolj skrbeti za hodnik na tej cesti, ki je tako blaten, da bi se morali skoraj s čolnom po njem prepeljati v vedni nevarnosti, da bo čoln ušel v Ljubljano.

Potrebu je in zelo potrebno, da bi se napravili boljši hodnik (ker sedaj ga pravzaprav ni), to pa ob zgornji strani ceste s čimer bi se cesta nič ne zožila in bi ga bilo zavarovati z robniki, da bi ne mogli vozovi po njem voziti in ga uničevati. Je pa že skrajni čas, da se to čim prej napravi, ker to je edina cesta, ki veže ta konec mesta z vzhoda proti zahodu. Na križišču tramvaja na Dolenski cesti, je napisna tablica »Postajališče« tako blizu tira, da je nevarnost, da koga zadene pri vstopu ali izstopu iz voza. Naj se premesti, dokler se ne zgodi nesreča.

Svetosavska beseda na Taboru

Ljubljana, 28. januarja.

Kakor je ob takih prilikah navada, obstane tramvaj na oglu proti Taboru. Sinoči so pa morali ljudje, ki so v muzejah hoteli proti Taboru, skakati iz njega, ker najbrž ravnatelj ljubljanskega tramvaja ni vedel za svetosavsko proslavo.

Dvorana je bila okrašena s pirotekmi preprogami iz lož, spodaj je bila pa taka množica, da je leboš še nismo videli na nobeni prireditvi. Ob vhodu je sprejemal de-mašin g. Zivko Lukič goste in prišli so vsi — g. ban dr. Marušič, podban dr. Pirkmajer z gospo soprogo, divizijski general g. Iliž z gospo soprogo in gospodično hčerko, general Popovič z gospo soprogo in general Djoka Popovič v paradni uniformi garnizonskega generala.

Njim so se pridružili še štaba g. polkovnik Milčević, komandant 40. polka polkovnik Čvejič, komandant okraja polkovnik Nedič, komandant žandarmerije polkovnik Barako s skoraj vsem oficirskim zborem, ki so na to slavnost prišli s svojimi damami. Od predstavnikov civilnih oblasti naj omenimo še g. župana dr. Puca z gospo soprogo, rektorja univerze dr. Šerka s profesorjema dr. Hadžijem in Radojčičem, v zastopstvu sodnih oblasti predsednika višjega sodnega sodišča dr. Rogina in višjega državnega tožila Mirka Grasselija. Sokola je zastopal podstarosta SKJ Gangl z načelnikom Bajžlom, Ljubljansko župo pa starosta dr. Penzbacher s podstarostom prof. Maroltom. Odzvala se je tudi Ljubljana IV. s starostom Zebalom in načelnico Zupančičevo in številni drugi prestavniki javnosti.

Program, ki je v alegoričnih slikah prikazal vso zgodovino našega naroda od sv. Save preko zmage nad Turki — kosovsko devojko, prekrasno ritmično molitev na grobovih kosovskih junakov — robetvo Srbije — ganljivo osebnost guslarja — prvi vstane-k svecenika prosvetitelja z deca, potem pa svetovno vojno, ki jo je spremljala stara himna »Rado ide Srb in vojniki«, nato pa strahotni beg v pregnanstvo. — Slovo žene od vojske — grozno pot v internacijo — delo žena pod nadzorom vojske in obenem beg Sokolov na ono stran.

Samo dva avstrijska vojaka sta šla čez oder in med tem vrgla s sebe avstrijske bluze. Pod njima so se pokazale rdeče sokolske srajce. Zadel je aplavz, ki ga človek doživi samo takrat, ko je tak aplavz mogoč in verjeten. Nato spet srbska vojska, beg Sokolov nazaj. Kajmakčalan, onam obano in spet aplavz, spomini in solze in navdušenje...

Nato pa nastopi zbor z obeh učiteljskih. Zbor fantov in deklet, ki majo nalogo in tudi namen, da postanejo vzgojitelji naroda v tem dobu, ki so ga sprejeli na svetosavski proslavi. Njih vodja Adamič je nastopil pozdravljen z aplavzom in dirigiral najprej veličastno himno »Svetemu Savu«. Potem je pa nastopila gđl. Moharjeva. Krasna mladenka, vsa zagorela in zdrava. In pela je tako, kakor zamore peti le slovenske dekle. Otožno so bile njene pesmi s Koroške, a vendar so bile vsem poslušalcem v radost. Gromovit aplavz je bil v zasluženo zalvalo.

Ne vem, zakaj je gospod kapetnik Adamič, ki je bil najbrž v tem primeru samo profesor, dirigiral mlade učitelje v črtni na oder. Saj ni bila pogrebščina. Ti glasovi, ki so vneli vso Ljubljano, ki je bila zbrana sinoči v dvorani, so bile vendar roke našega naroda. In peče so tako, da aplavza ni

moglo biti konec. Potem pa fantje tako, da so »Na Adamič« morali ponavljati, ker je bil vihar tak, da še danes traja v vseh, ki so ga slišali.

Po koncertu je kolo zaorilo in vodil je g. ban dr. Marušič z gospo generalovo, domačin g. Djoka Popovič z gospo podbanico dr. Pirkmajerjevo, ki jo je držal za roko g. divizijski general in tako dalje. Po slavnostnem plesu se je razvila animirana družabna zabava.

Ameriški šolarji litijski deci

Litija, 28. januarja.

Podmladek Rdečega križa na litijski šoli je dobil iz daljnega novega sveta zavoj, ki so ga poslali mladi ameriški naraščalniki. V zavoj so naložili raznih šolskih potrebščin, nekaj ličnih notesov, več pestro barvanih plovčkov, ki so zlasti za gornje žepke v nedeljski obleki. Pozabili niso tudi na igrače: žoge, frnikole itd.

Ameriško pošiljatelj sta si razdelila PRK iz VI. in V. razreda, igralni drobiž pa sta oba razreda prepusila mlajšim prijateljcem v otroškem vrtcu.

Litijski šolarji so priredili za nepričakovane darove tombolo. Vsi srečniki so bili darov zelo veseli, največ veselja pa je napravila deci zavest, da so se jih spomnili ob novem letu daljni Pdomladkarji tam za veliko lužo.

Litijska deca se bo svojim darovalcem zahvalila s primernim pismom, poslali jim bodo tudi slike iz našega kraja.

Čeprav skromno darilo je vzbudilo pri naših šolarjih prijetno zavest, da smo vsi člani velike svetke družine. To je gotovo ena največjih zaslug PRK, mogočne mladinske organizacije, ki uči svoje male članke in bodoče državljane, da prijateljstvo in plemenitost ne poznata mej, niti razdalje. Tega se zavedajo tudi otročki tam v daljnem šolskem zavodu v Clinton School na 28. St. 4. ave, kakor se glasi naslov odpošiljateljev. Predavanje in utrjevanje prijateljstva, ki ga vrši učiteljstvo, je gotovo važno sredstvo za poglobitev ideje pacifizma.

Občni zbor pevskega zbora „Moste“

V prostorih g. Erbežnika star. v Mostah, pod čigar gostoljubno streho prepeva in vadi že dolgo vrsto let pevski zbor »Moste«, se je vršil v soboto 24. t. m. zvečer zelo dobro obiskan trideseti redni občni zbor zbora, ki je stopil ta čas v jubilejno leto. Predsednika Pavle Pavčič konstatira sklepčnost, pozdravi vse navzoče in poročevalca »Zborov« Pfeifferja, imenjuje za zapisničarja občnega zbora Staneta Erbežnika, overovateljem Naceta Cundra in Franca Ziberta ter odpravi 30. občni zbor. Pred prihodom na dnevni red omenja, da stopa zbor v jubilejno leto in da je dolžnost pevcev, da se zavedajo zborovih tradicij in v nezmanjšani slogi pripomorejo, da bo proslava čim lepša in dostojna. Hvala pevski čupi se je spomnila zborovanja s posebnim dopisom in najlepšimi čestitkami in željami. V svojih nadaljnjih izjavah se spominja prejšnjih predsednikov, zlasti zaslužnega častnega predsednika in še vedno aktivno udeležujočega se brata Franca Zupana in nič manj navdušenega pevca in društvenega dobrotnika Erbežnika starejšega. Z novim povodjo br. Vinko Rupnikom je zbor zabeležil veliko pridobitev, kar se kaže zlasti z napredkom zbora. Spomini se dalje umirli podpornih članov: Stefanije Anderlin, Marije Pečar, Antona Feranta in Helene Mihovec. (Navzoči počaste njih spomin.) V izbranih besedah apelira na pevce, zlasti na mlajše, ki so pristopili zadnji čas v večjem številu, da se z ljubeznijo in vztrajnostjo odklenejo zbora in postanejo glasniki lepe slovenske pesmi.

Za prečitanjem zapisnika zadnjega občnega zbora je podal tajnik Stane Erbežnik iz črno poročilo, iz katerega je razvidno, da šteje društvo 35 aktivnih članov, 85 podpornih, 12 ustanovnih in 4 častne članke, da je imelo v minulem poslovnem letu dve veselici in 3 podoknice, sodelovalo na treh prireditvah, se udeležilo korporativno Malejsevega pogreba, sprejema ministrskega predsednika, polno pri pogrebi podpornih članov in da je imelo 7 rednih sej, dva sestanka in 75 pevskih vaj.

Blagajniško poročilo br. Kelba izkazuje 8.695,25 Din dohodkov in 8.430.— Din izdatkov. Glavni izdatek je zahtevala predelava zastave iz slovenske v državno. Na predlog br. revizorjev Zupana in Briceja mu zbor izreka absolutorijo. Arhivar br. Ivan Urbanc je pevski arhiv precej izpopolnil po zaslugi br. Remsa in Gostiča.

Zivahne so bile volitve novega odbora, med katerimi je večkrat vplivno in dobrodušno duhovito posegal z besedo naš amerski tovariš br. Jože Rems. No, pa živahne volitve so jasen dokaz dela in stremjenja. Soglasno sta bila izvoljena za predsednika (že tretje leto) br. Pavle Pavčič, za podpredsednika pa br. Jože Rems. Nadalje so bili izvoljeni za tajnika br. Stane Erbežnik, blagajnik br. Kelb Iv., arhivar br. Urbanc Ivan, odbornika br. Cunder Ignac in Jezeršek Ludvik, njiju namestnika br. Bricej Franc in Gostič Stane, za pregledovalca računov pa častni predsednik br. Zupan Franc in br. Ravbar Vinko.

Prvi med slučajnostmi je povzel besedo gost Vladimir Pfeiffer, ki je v daljšem govoru opasal stanje slovenskih pevskih zborov, omenjal starejše naše pevske zore in njih kulturno misijo ter se oslonil na zgodovino pevskega društva »Moste« in na predstojajoči jubilej. Tridesetletnica mora pokazati, da je zbor ostal zvest svoji tradiciji, da s ponosom in verno vrši in dopolnjuje oporoko ustanoviteljev. V njegovem delu svojega obširnega govora je omenjal lepoto slovenske pesmi, petja samega

in njegovo blagodat. Če zbor ni zrel, da bi tekmoval z zahtevami nove dobe, ostane naj zvest propagator slovenske narodne pesmi, ker že s tem bo vršil svojo važno kulturno funkcijo — vendar pa so »Moste« pokazale v zadnjem času več; s temi besedami je zaključil svoja izjavljanja, ki so jim poveli pazno sledili in večkrat prekinili z živahnim odobravanjem.

Pomembna in zelo stvarna so bila tudi izjavljanja drugega govornika pevovodje br. Rupnik, ki je govoril o nalogah in ciljih pevske organizacije, bodočem delu in o notranjih odnosih. Tudi njegov govor je zapustil v poslušalcih najboljši vtis in uverjen smo, da so njegova zlata zrna padla na rodovitna tla.

Predsednik br. Pavčič je se zahvalil gostovnikom za lepe in iskrene besede, apeliral na članstvo k složenju in uspešnemu delu ter zaključil ob 11. uri občni zbor.

V živahnem razgovoru, z najbližjo voljo za bodoče delo prežeti in v vselem peskem razpoloženju je ostala družina zbrana, dokler niso Erbežnikov ata razglasili političke ure, ki tudi občnih zborov ne jemlje v obzir.

Beleznica

KOLENDAR.

Danes: Sreda, 28. januarja 1931, kato-

lični: Roger; pravoslavni: 15. januarja.

DANAŠNJE PRIREDITVE.

Drama: Trile vaški svetniki. C.

Opera: Evgenij Onegin. D.

Kino Matica: Lažni feldmaršal.

Kino Ideal: Pragozd v plamenih.

Kino Ljubljanski Dvor: Zaprt.

DEZURNE LEKARNE.

Dane: Bohine, Rimska cesta; Leustek,

Resljeva cesta; dr. Kmet, Dunajska cesta.

Skrb za naš obrtniški naraščaj

Ljubljana, 28. januarja.

Sinoči ob pol 7. zvečer je zbrala Zveza obrtnih zadrug nad 500 obrtnih učenc in učencev v dvorani Mestnega doma. Nikdo tem najmanjšim, najskromnejšim ne naroča, da bi prihajali k predavanjem, in vendar so že tolikrat napolnili dvorano, da lahko imenujemo predavanja, ki so namenjena obrtnim učencem in učencem, ljudsko univerzo v pravem pomenu besede.

Tako je bilo tudi sinoči. Ob pol 7. zvečer je bila dvorana že nabita. Imen nimamo, niti generala, niti župana, niti drugih, ki so navadno vpisani na čelu naših poročil. Čez in čez sede samo zdravi fantički in deklece poleg njih, ki se uče raznih obrti. Nikdo jih ne sili k tem predavanjem, a vendar je velika dvorana Mestnega doma tako nabita, da so zasedeni vsi stoli in nabito ob vseh straneh, da morajo prireditelji stati prav zgoraj pri odru. Sinoči so bili to predsednik Zveze obrtnih zadrug g. Josip Rebek, njegov namestnik Milko Kravč, ravnatelj OUZD dr. Bohinjec in pa zastopnik ZTOI dr. Pretnar. Slo je za silno važno stvar, kako naj se obrtniki obvarujejo nesreče. Preden se je pričelo predavanje, je g. načelnik Zveze obrtnih zadrug g. Josip Rebek pozdravil prav prisrčno obrtne učence in učence in tudi prisotne pomočnike in se spomnil dneva in praznika sv. Save. Razložil je pomen tega praznika in velikega prosvetitelja srbskega naroda. Obenem je pa povedal tudi, kaj pomeni izobrazba, ki jo nudi svojim učencem in učencem organizacija obrtnikov na vseh poljih.

Govoru g. predsednika je sledil aplavz vseh, ki jih zveza vzgaja za mojstre. In kdor gloda ta naraščaj, mora biti prepričan, da mu kaže vodstvo pravo pot.

500 ali morda še več mladih obrazov obrtniških vajenc in vajencev, ampak ne takih kot smo jih bili nekdanj vajeni. Z dolgimi, raztegnjenimi ušesi in topimi obrazi, temveč discipliniranih, mirnih in za obrazbo vnetih mladih fantov in deklet. Samo del jih je teh, kar se jih v Ljubljani uči. Ampak teh pol tisoč mladih ljudi, dokazuje, da lahko tudi najbolj pesimistični sodnik reče, da so ljubljanski mojstri tudi očetje svojih učencev. Zakaj med to množico so bili samo zdravi in kreпки mladi bodoči mojstri. Med predavanjem sicer mojstri samo še v aplavzu, ker so razumeli oboje predavanje, na drugi strani pa tudi že mojstri v disciplini, ki jih bo vodila na pota, kamor jim kažejo ustanovitelj šole, ki jo s takim veseljem in tudi spoštovanjem obiskujejo.

Sinoči je bilo dvojce predavanj. G. Bole je predaval, kako naj se prepreči nesreče pri delu. Nato je pa g. dr. Krajec govoril o tem, kako se pomaga, če se kaj hudega primeri. Obe predavanji so spremljala tako nazorne slike, da so bili mladi poslušalci prav globoko prepričani o njunih besedah in gotovo tudi za vse življenje poučeni.

Delo, ki ga opravlja Zveza obrtnih za drug in uspehi, ki jih je že dosedaj s svojimi predavanji dosegla, so taki, da jih tudi človek z najbolj pesimističnimi nazori v splošni krizi mora smatrati za uspeh, ki se bo prav pokazal šele takrat, ko stopi ta mladina hvaljeval na mesto onih, ki predavanja prirejajo.

Radioprogram

Četrtek, 29. januarja.

12.15: Plošče (slovenske pesmi, pesmi slagerji); 12.45: Dnevne vesti; 13: čas, plošče, borza; 17.30: Otoška ura, radio tetka; 18: Radio orkester; 19: Dr. Mirko Rupel: Srbohrvaščina; 19.30: Dr. Valter Bohinjec: Potres v Ljubljani leta 1895; 20: Pero Horn: Duševna vzgoja otroka; 20.30: Koncert delavske godbe »Zarjač«; 21.30: Sentimentalni narodni napevi, priredil L. M. Škerjanec, poje Mirko Jelačin; 22: časovna napoved in poročila; 22.15: Radio orkester.

Ali si že član Vodnikove družbe?

Besedo imajo naši čitatelji

Še o borzi dela

Zadnji članki v Vašem listu o razmerah na borzi dela oziroma v Delavski zbornici so rodili razne debate med ljubljanskimi in okoliškimi obrtništvi. Zanimivo je, kako sodijo ljudje o brezposelnosti, ogrevanica, javni pomoči in snagi raznih zavetišč. Komentirajo se prav živahno. Podajamo nekaj misli:

Z brezposelnostjo je velik križ, vendar ni pri nas še tako huda, kakor je drugod — po drugih državah. Marsikdo postane žrtev brezposelnosti zaradi zastojata obrata, mnogo jih pa ostane brez službe in kruha po lastni krivdi. Današnji mladi svet je nepotrpečljiv. Vzgoja vojnih let tlačila marsikoga in vojna je ustvarila zelo mnogo delamržnežev. Čudno to ni. Marsikdo, ki se je doma zelo težko preživljal in hodil razsrtan okoli, je postal pri vojakih drugim enakovreden. Če se je še dobro vedel, je avanziral in postal gospod. Življenje je postalo dobro in znano je, da se ni nikjer toliko lenuharilo kakor ravno v avstr. armadi. Ljudje so se v štirih letih odvadili delati, navadili so se pa dobro živeti. Koliko je še danes raznih bivših podnarednikov in narednikov, ki venomer pripovedujejo samo vojaške storitve in posedajo po gostilnah, namesto da bi šli za delom. Doma jim pa propada gospodarstvo.

Dobrih delavcev vedno primanjkuje na vseh brezposelnosti. Med brezposelnimi je mnogo izbirnežev, ki nočejo prijeti za vsako delo, čeprav bi se potem lahko preživljali. Imamo tudi »konjunkturiste« in »spekulante«, ki »vzgojke« včasih cel kader »strajajo brezposelnosti. Kar pogledate malo okoli donse dela in ogrevanici! Skoraj vedno isti obrzi. Nekaterim preide vagabundiranje v meso in kri in žive brez sramu na stroške delavskih ljudi. Brezposelnosti preživljajo večina časa okoli borze dela s čakanjem. Za pravljajo dragocen čas z raznimi »pomenci«, pri katerih se pouče novinci o raznih »pravicaah«, špekulacijah in marsičem, kar pride prej ali slej na dan, navadno pred — preiskovalnim sodnikom. Če se že gleda na marsikaj pri Delavski zbornici in pri borzi dela in se žrtvuje ogromen denar, naj se uredi še šola za brezposelne, ki bi jo morali obiskovati brezposelnosti obvezno. Tam bi se poučili o vedenju med ljudmi, o razmerju delodajalcev do delojemalcev in o raznih socialnih vprašanjih. Razpravljalo naj bi se o vzrokih brezposelnosti. Predavalo naj bi se o alkoholizmu in raznih bolezni, ki ogrožajo človeštvo. Učili naj bi se računstva, ki je danes kar najbolj potrebno za vsakega. Nič napačnega bi ne bilo, če bi se dalo ljudem na razpolago kako orodje, da bi si kaj naredili. Prvi korak do dela bi bil tudi delamržnim s takšno šolo, ker bi bili pod nadzorstvom in bi jim bila

Zobotehnik za svoje pravice

Tudi vprašanje, ali smejo gg. zobotehnik izvrševati prakso v tistem obsegu, v katerem so jo izvrševali doslej, je prišlo na vrsto v rubriki »Besedo imajo naši čitatelji«.

Kot pacient v zdravniški ordinaciji in kasneje v ordinaciji zobotehnika si dovoljujem pripomniti k temu vprašanju le nekaj stvarnih besedi. Pridružujem se prvič v celoti piscu članka »Zobotehnik za svoje pravice«, katerega sem čital pred dnevi v »Slovenskem Narodu« in drugič pripominjam kot pacient, ki je na lastnem zobobolu pošteno izkusil, da mu je bil zobotehnik tisti, ki mu je ozdravil po različnih ordinacijah »zapacana usta«! O zobni tehniki pa niti ne govorim, ker je jasno in nepobito dejstvo, da napravi krojač obleko, zobotehnik, edino on, zlato krono, nam domestitev umetnega zobovja, nikakor pa tega ne more in ne zna zobozdravnik, ki se tega ni učil!

Dokaz temu je nebroj pacientov in med njimi pisec, sam, ki ne more biti za dovoljen s tehničnimi deli, katera mu je napravil zobozdravnik, nasprotno pa sme trditelj o izvršitvi napravljanih tehničnih delih v svojih ustih, katere zna napraviti edino zobotehnik.

Moje mnenje, da zahtevajo in se bore zobotehnik za svoje pravice popolnoma upravičeno, ker ubiti stan, ki je v dobrobit človeštva, nikakor ni v redu in tudi ne v skladu z zdravništvom.

Če pa je že tako potrebno posebno v današnji konkurenčni borbi, da se zdravniška stran loči od tehnične, je pa edino pravično, da izvršujejo zdravniški zdravniške posle, to se pravi zdravljenje in plombaranje zob, ekstrakcije in operacije, zobotehnik pa tehnična dela s pripravami v ustih, s potrebnim plombaranjem brez zdravljenja.

To je edina in pravična rešitev tega vprašanja in bodimo si odkriti in priznajo vendar enkrat, da bodisi zobozdravnik ali zobotehnik ne moreta izvrševati na nas pacientih stvari, katerih se nista učila.

Do zakonitih izprememb pa v dohodnem času sigurno pride, kakor je to prišlo

**Danes premijera
ob 4., 7. in 9. uri**

**najsijajnejše zvočne
veseloleigre iz vojaškega
življenja preteklosti**

**„LAŽNI
FELDMARŠAL“**

**Vlaska Burian
Roda Roda**

Izven tega:
**Novi
„Paramountov žurnal“
Nova „Micky miška“
Elitni kino Matica**

Dnevne vesti

— Strokovni svet ministrstva socialne politike. Minister socialne politike in narodnega zdravja je odredil za člane strokovnega sveta v tem ministrstvu načelnika sanitetnega oddelka dr. Vladimirja Katičiča kot predsednika, načelnika strokovnega sveta Ljubomira Hofmanoviča, načelnika oddelka za socialno skrbstvo Dušana Jeremiča in višjega svetnika dr. Ivo Kunca in Nikolo Velickoviča za člane.

— Komisija za oceno uradnikov in uslužbencev ministrstva socialne politike. Minister socialne politike in narodnega zdravja je odredil člane centralne komisije za oceno uradnikov in uslužbencev v ministrstvu samem in v neposredno podrejenih ustanovah in sicer za predsednika dr. Vladimirja Katičiča, za člana Ljubomira Hofmanoviča in Dušana Jeremiča, za namestnika pa dr. Ivo Kunca in dr. Marija Krmpotiča.

— Razid društva. »Kotliška liga« v Ljubljani se je po sklepu občnega zbora prostovoljno razšla.

— Za razširjenje razredne loterie. Člani upravnega odbora razredne loterie in kolektorji iz vse države so imeli te dni konferenco, na kateri so sestavili za trgovskega in finančnega ministra daljše poročilo s predlogi, kaj bi bilo treba storiti, da se razredna loterija razširi, način zbiranja pa zboljša.

— Tečaj za opekarnarje v Ljubljani. Zavod za pospeševanje obrta Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani priredi v Ljubljani dvotedenski tečaj za samostojne opekarnarje, opekarnarske poslovoje in delovodje. Tečaj se prične v ponedeljek 23. februarja t. l. ter se konča v soboto 7. marca 1931. Predavalo se bo samo v popoldanskem in večernem urah skupno 60 do 70 ur in sicer: zbornični podpredsednik g. Ivan Ogrin o zgradbah, referent banke uprave za strojno gradbo g. inž. Stofa o strojni opremi in mehanizaciji opekarne, ravnatelj Združenih opekarn g. Karo o praktičnem obratovanju v opekarni, strokovni profesor tehniške srednje šole za keramiko g. Beran o tehnologiji surovin in kuriva, in profesor tehniške srednje šole g. Klinc o knjigovodstvu. Pristojbina za samostojne podjetnike znaša Din 200, za ostale Din 100. O podrobnostih bodo dobili obvestilo prijavitelci pisnim putem. Prijave je poslati Zavodu PO Zbornice TOI v Ljubljani najkasneje do 15. februarja. Ker se sprejme samo omejeno število udeležencev, je v interesu prijavitelcev, da pošljejo prijavo čimprej, ker imajo prednost pred kasnejšimi.

— Iz »Službenega lista«. »Službeni list kr. banske uprave dravske banovine št. 7. z dne 27. t. m. objavlja zakon o lekarnah in nadzorstvu nad prometom z zdravili, pravilnik o pokopavanju, izkopavanju in prenašanju mrtlic, pravilnik o zatiranju nalezljivih bolezni v stanovanjih, kjer skupno živijo ali se zbira večje število ljudi v svrhu prenočevanja, prehrane, zabave itd., razglas o odmeri ljudskega dela odnosa odkupnine na osnovi uslužbenskega davka in razglas v bolnišnični pristojbinah za banovinske bolnice.

— Trimesečni tečaj za damsko friziranje bo priredil Zavod za pospeševanje obrta Zbornice TOI v Ljubljani. Tečaj se bo pričel 16. februarja ter se bo vršil po trikrat na teden od 20. do 22. v prostorih meščanske šole v Ljubljani VII (Spodnja Siska). Ponečevalo se bo praktično delo, razen tega pa tudi o brivsko-frizerski higijeni. Prijavitelj se je neposredno Zavodu PO Zbornice TOI do najkasneje 10. februarja pristojbina za obisk tečaja znaša 200 Din. Ker je prostora samo za največ 24 mest, se mojstri in pomočniki brivsko-frizerske stroke, ki bi se radi udeležili tečaja, opozarjajo, da pravočasno vpošljejo svojo prijavo.

— Občni zbor Zadruga avtobusnih podjetnikov ljubljanske oblasti v Ljubljani. Včeraj se je vršil občni zbor navedene zadruge, kateremu so prisostvovali delegati iz Zagreba in Udruženja iz Novoga Sada s polnomočjem vseh drugih avtobusnih organizacij cele države in svrhu ustanovitve saveza za celo državo. Ugotovljeno je bilo, da so postale življenjske razmere za avtobusna podjetja nevarne in da mora slediti novim bremenom, ki so predvideni tako z avtobusnim zakonom, kakor s predvidenimi pravilnikom in povzru z novimi banknimi dajatvami, neizbežno popolna propast vseh avtobusnih podjetij v državi. V svrhu delne odprave je bil ustanovljen nabavljiva zadruga za nabavo bencina, gumij, olja in drugih najpotrebnejših stvari za avtobusna podjetja. Dalje se je ugotovilo, da zadruga na svoje vloge ne dobiva nikakih odgovorov in da vlada v tem pogledu splošno zastoi. Sklenjeno je bilo ustanoviti skupni Savez, ki bo imel svoj prvi sestanek 8. februarja v Zagrebu. Ministru trgovine in industrije je bila poslana brozjavna brozjavka s prošnjo, naj ne dopusti, da bi avtobusni promet propadel.

— Nabava pisarniške opreme za okrajna sodišča. Na ozemlju bivše kraljevine Srbije se je ustanovila cela vrsta okrajnih sodišč, ki se s pohištvom (pisalnimi mizami, stoli, policami, omarami itd.) na novo opremiti. Za dobavo te opreme je razpisana pri ministrstvu pravde ofortalna licitacija, ki se vrši dne 10. februarja. V celoti gre za dobavo pohištva v približni vrednosti 2 in pol milijonov din. Pogoji za to licitacijo se dobe v eknomatu ministrstva pravde.

— Smrtna kosa. Včeraj je umrl v Ljubljani upokojeni sprevidnik državne železnice g. Peter Pavlin. Pogreb bo jutri

ob 16. iz Verovškove ulice 26. — Ljubljano dobro znanega artiljerijskega podpolkovnika g. Valentina Čopa, ki je zdaj na službi v Banjaluki, je zadela težka žguba. V soboto 24. t. m. mu je neizprosna smrt ugrabila hčerko Sonjo, staro komaj 6 let. Blag jima spomin! Težko prizadetim rodbinom iskreno sožalje!

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo megleno, manj oblačno, stanovitnejše vreme. Včeraj je bilo po vseh krajih naše države oblačno. Najvišja temperatura je znašala v Splitu 8, v Zagrebu in Skoplju 6, v Ljubljani 5,2, v Mariboru 2,5, v Beogradu 2, v Sarajevu 1 stopinjo. Davi je kazal barometer v Ljubljani 765,1 mm, temperatura je znašala —3,5.

— Trije otroci žrtve nepravdnosti. V ljubljansko bolnico so včeraj prepečali tri težko ponorečene otroke, ki so postali žrtve nepravdnosti. Prvi je bil 10letni France Merčun, bajtarjev sin iz Hoste, občina Vaše. Fantek je prišel na nepojasnjen način do smodnika in ga v družbi otrok zažgal. Smodnik je eksplodiral in Francek je zadobil težke opekline po brazu in rokah. Bati se je, da bo nesrečni otrok izgubil levo oko. — Josip Hribar, 4letni sinček posestnika iz Spodnje Slivnice, je včeraj popoldne gledal, kako so domači rezali slamo. Nenadoma je vtknil roko v slamorenico, ki mu je odrezala vseh pet prstov na levi roki. — V St. Vidu nad Cerknico je včeraj popoldne 4letna posestnikova hčerka Franciška Znidaršič našla na oknu stekleničico lizola, ki ga je precej popila. Njena nepravdnost pa ne bo imela težjih posledic.

— Težka avtobusna nesreča. V Bački Palanki pri Novem Sadu se je v ponedeljek pripetila precej težka prometna nesreča. Avtobus, v katerem je bilo 16 potnikov, se je prevrnil v jarek. Več težko poškodovanih potnikov so morali prepeljati v bolnico Šoferja Hito Todorova, ki je nesrečo zakrivil, so orožniki aretirali.

— Velik mlajni pogorel. V noči od ponedeljka na torek je začel v Kisaču v Vojvodini goriti mlin pešestnika Stavra Novakovića. Ogenj se je naglo razširil na ves mlin in je bilo vse prizadevanje gasilcev zaman. Mlin je pogorel do tal. Škoda znaša 600.000 Din. Lastnik je težko prizadet, ker ni bil zavarovan.

— Senzacionalna afera. V Velikem Bečkereku so prišli te dni na sled veliki ponarejalni ateri, v katero je zapleten tamošnji gostilničar Agošton, ki je ponarejal rumunske leje. Policija je ugotovila, da je bil mož tudi v zvezi s proslulim mednarodnim lopovom Izidorjem Auschem, ki ga je pregovarjal, da bi skupno ponarejala igralec znamenje za Monte Carlo. Domenila sta se, da se zopet sestane v Curihu, toda Agošton ga tam ni našel. Če se je Agošton posrečilo spraviti v promet ponarejene znamenje, policija se ni ugotovila. Afera je vzbudila v Bečkereku veliko pozornost.

— Tri smrtne obsojbe. Zorka Pančevića iz Požarene, okraj Gnilana, je mela ljubavno razmerje s Trajkom Zdravkovićem. Zato se je hotela oprijati svojega moža Trajka. Najela je kovača Osmena Zečovića in ga pregovorila, naj njej omogoči umori. Obljubila mu je 600 Din nagrade. V noči od 20. na 21. novembra je kovač nesrečnega moža zadavil, pri zločinu sta pa sodelovala tudi Zorka in njen ljubček Trajko. Zločinska trojica se je te dni zagovarjala pred sodiščem. Vsi trije so bili obsojeni na smrt na vešalih, neki Lesić, ki je bil tudi zapleten v zločin, je pa dobil 4 leta težke ječe.

— Župan poveril pol milijona Din. V Rači pri Učah je bil te dni aretiran župan Kosta Cokić, ki je poveril okrog 540.000 Din občinskega denarja, izročili so ga sodišču.

Iz Ljubljane

— Na predavanje g. konzula inž. Ševčika o borbah českoslov. legionarjev v Sibiriji, ki se jih je g. predavatelj sam udeležil, opozarjamo narodno občinstvo. Predavanje bo danes ob 18. v dvorani Delavske zbornice. Vstop prost. Vabljeni so vsi prijatelji jugoslov. českoslov. vzajemnosti, zlasti pa člani Jugoslov. českoslov. Lige, Českoslov. Obce in gojenci českih učnih tečajev. Po predavanju je čajanka za posetnike českih tečajev. Čaj in pecivo so preskrbele soproje konzulov, odbornikov in odbornice Lige, ki tudi strežejo.

— Počastitev spomina kapitana Šircelja. Pokojni kapitan Šircelj je imel mnogo prijateljev tudi iz Sibirije, kjer je bil poveljnik bataljona naših sibirskih dobrovoljcev, ki jih je pripeljal preko Vladivostoka domov. Z njimi ga je vezalo tako iskreno prijateljstvo, da je govoril o njih še tik pred smrtjo. Njegova tragična smrt je prišla tako nepričakovano in pogreb je bil naznanjen tako pozno, da se ga mnogi pokojnikovi tovariši in prijatelji iz Sibirije niso mogli udeležiti. Da počaste njegov spomin, so sklicali snoči sestanek, na katerem so sklenili poslati v Mokronog deputacijo, ki položi na grob vsem tako dragemu tovarišu venci in izrazi njegovim svojem sožalje v imenu onih, ki so preživljali s pokojnim kapitanom v Sibiriji najtežje čase. Venci bo imel trak z napisom »Sibirski dobrovoljci svojemu tovarišu — 1918 do 1920«. Poleg tega zbera pokojnikovi sibirski tovariši v počastitev njegovega spomina večji znesek za vojne sence.

— Iz Le tako naprej! Na ceste vsceno niso popolnoma pozabili, to je na državne ceste, ki so še slabše kot občinske! Za nekaj časa jih posipajo z grusom, ki je čakal v ta namen na cestah pol leta ter oviral promet. Najprej so posipali Tržaško in

Dunajsko cesto, te dni pa Čojzovo in del Sentsjakevskega trga s Trubarjevo ulico. Seveda bi bilo potrebno posuti tudi nekatere občinske ceste, kot je n. pr. Krakovski nasip, Breg, Gradišče, Resljeva cesta itd., upati pa ne smemo, da jih bodo.

—lj Preporodova maskerade se bo vršila letos 7. februarja v areni Narodnega doma. Ker je to edina študentska predpustna prireditev, bo gotovo dobro obiskana. Gesto samo — Ples v maskah — da vsem cenj. plesalkam in plesalcem veliko možnost izbire mask. Poskrbljeno je za izbornjo zabavo, kot je bila še vedno na tej tradicionalni Preporodovi prireditvi. Prireditve sama se bo vršila kot redna plesna vaja.

—lj Koncert v Zvezdi ob 40letnici gosp. Krapeša. Zahvaljujemo se vsem obiskovalcem in darovalcem, ki so pripomogli, da je ta prireditev tako dobro uspela. Denarni uspeh po odbitku vseh izdatkov je manjši, kot se je pričakovalo, toda kljub temu se bo s čistim dobičkom, prispevki uslužbencev in gospoda šefa obklo 21 dečkov. Obdaritev ubožnih šolarčkov, združena s čajanko z godbo, se bo vršila danes ob 6. uri popoldne v restavraciji Zvezda.

—lj Dobri zgledi vlečejo. Po zgledu novinarjev, ki prirede vsako leto 1. decembra koncert, pripravljata tudi ljubljansko UJU svojo reprezentančno prireditev in sicer v nedeljo 1. februarja v Trgovskem domu. Vstopnina le 10 Din za osebo. Ves aranžman — gostilno, kavarno, slaščičarno, kuhinjo itd. imajo v rokah poštvenovalni člani — učitelji in učiteljice. Sodelujeta Učiteljski pevski zbor, ki zapoje pesmi, šaljive pesmi in jazz ljubljanskih učiteljev.

—lj Sokolsko društvo Ljubljana II. opozarja članstvo in cenjeno občinstvo, na svojo vsakoletno tradicionalno prireditev Maskerade, ki se bo vršila na pustni torek ob 20. uri zvečer v dvorani Kazine. Kdor si želi domače zabave, ga vabimo, da se vrši ob zvokih priznanega Sokolskega »Jaaz-Bandaa«. Na svidenje!

—lj Šentjakovski gledališki oder ponavlja v soboto, 31. jan. in nedeljo, 1. febr. izvrstno veseligr »Prostozidarije«, ki se je vsled svoje vlezabavne vsebine izredno priljubila občinstvu. Vse dosedanje predstave so bile razprodane. Komika je na visku. Vstopnice se dobe v trgovini gosp. Miloša Karmčnika na Starem trgu.

—lj Krasen film iz letalskega življenja predvaja ZKD v Ljubljani v kinu Ljubljanski dvor jutri in v petek vsakokrat ob 16. pol 20. in 21. uri. Borba v zraku, napetosti polni prizori iz vojne, vse to bo zadivilo gledalce.

—lj Ruska Matica priredi jutri ob 20. uri v prostorih Francoskega inštituta v Narodnem domu večer pesmi Igorja Severjanina. Pesnik bo recital do 50. svojih del iz zadnje dobe in sicer v treh po vsebini samostojnih oddelkih: 1. Ironija, 2. Lirika in 3. Pesmi o Rusiji. — Ruska matica vabi na ta zanimivi večer vse prijatelje ruske poezije. Vstop prost.

—lj Novi večerni tečaji za knjigovodstvo, računstvo in nemščino se odprejo na ženskem učiteljskem v Ljubljani. Resljeva cesta (Privatni učni tečaj). Pojasnila daje šolski sluga (ves dan) in Delavska zbornica v uradnih urah (od 8—14). Splošni obrazložitvi tečaj za delavstvo pa se bo vršil ob nedeljah od 9—12. Vpisovanje istočasno.

—lj Elitni plesni tečaj v »Kazini« se vrši redno samo vsako sredo ob 20. Vodstvo: Jenko.

Iz Celja

— Na Ljudskem vsesilišču bo predaval 9. februarja g. prof. dr. Fran Zgeč iz Maribora o vprašanju, kako je treba vzgojno vplivati na mladino, ki je spolno nevzgojena zašla na stranpota.

— Vprašanje prostorov za mestno policijo. Vzdrževalni stroški za predstojništvo mestne policije v Celju so določeni na 709.000 Din. Od te vsote bo morala prispevati mestna občina 531.750 Din. Prvotno je bilo določeno, da se bodo vselili policijski uradi v poslopje meščansko - oskrbovalnega fonda v Vrvarski ulici. Sedaj pa se je oddelila mestna občina, da bi odstopila policijske prostore v prvem nadstropju Radakovičeve hiše poleg magistrata in dve sobi v starem traktu na magistratnem dvorišču. V prvem nadstropju Radakovičeve hiše so bile doslej nekatere občinske pisarne, ki pa so sedaj nastanjene v starem magistratnem poslopju in v novem dvoriščnem traktu. Oddelci občine glede prostorov za policijo mora se odobriti banska uprava.

— Celjski sokolski župi je naklonila mestna občina 10.000 Din podpore.

— Kopenje v Savinji sedaj ni baš prijetna stvar. Kljub temu pa gre g. M. Radoč, ki opravlja poletni službo kopalskega mojstra, vsak dan za nekaj minut v ledeno morzevalovo Savinje pri moškem kopališču. Seveda ne manjka radovednežev, ki občudujejo mladega moža.

— Devine prijave za pridobitno je treba vložiti do 5. februarja pri davčni upravi v Celju. Opozarjamo na to vse prizade, da se izognejo kazni, če bi zamudili ta rok.

— Predavanje o turizmu in Alpah bo imel g. dr. Henrik Turma v soboto 31. t. m. ob 20.30 v poslopju Delavske zbornice. Predavanje bodo pojasnjevale skioptične slike.

Varčen oče.

Pred fotografiranjem: Evo, otroci, vsak dobi po enega kovača, da boste na fotografijo željo mirno stali in delali prijazne obraze.

Po fotografiranju: Tako, otroci, zdaj mi pa kovače vrnite.

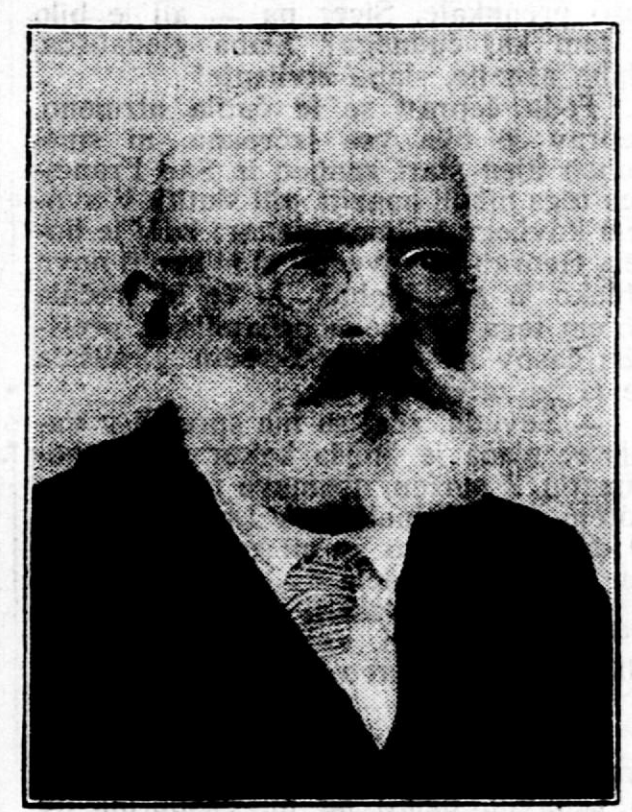
Zlata poroka vzornih zakoncev

Jutri bo praznoval s svojo družico Micko zlato poroko delovodja mestnega cestnega nadzorstva Anton Ostrc

Ljubljana, 28. januarja.

Jubileje pisemo navadno veljavnim možem. Tokrat pa nam naj bo dovoljeno pregrešiti se nekoliko zoper to navado.

Mpž, ki bo obhajal jutri zlato poroko ni noben magnat, vreden pa je vseeno, da se zanj potopi ob tej priliki malo črnila. Čvrsta korenina je našega rodu, kakršnih je vedno manj. Kličemo ga za Ostrca Antona, rojen pa je bil v Škofji Loki 9. januarja 1852, to se pravi, da je naš junak rojen pred 79 leti ter si nalaga že osmi križ na čvrste rame. Zdjaj je uslužben pri mestnem cestnem nadzorstvu kot delovodja od leta

1928. Vse šišenske ceste so pod njegovim nadzorstvom, kar ni mala reč; pomislite samo, osem križev in težka služba vedno na cesti, večno tekanje in skrb, pa to ve le mož sam najbolje. Treba je le naglasiti, da so z njim v službi izredno zadovoljni zaradi njegove vestnosti in marljivosti.

Ker je pa Ostrc mož »stare garde« ter je mnogo doživel in vestno služboval 35 let državi kot paznik v prisilni delavnici, odnoseno tudi mojster čevljarskega oddelka, bo ob odveč, če mu posvetimo še par besed.

Naš korenjak je prehodil dokaj trnjevo življensko pot. Kot sin siromašnih roditeljev je »študiral« čevljarsko obrt pri nekem ljubljanskem čevljarskem mojstru, kjer mu je predla zelo trda. Včasih so bili vajenci še neprimerno večji reveži kot so dandanes. Delalo se je od noči do noči in se ponoči. Vajenci so delali od 5. zjutraj do 10. zvečer. Töne je prenočeval s tovarišem na nekem ognjišču pod dimnikom. Za vajuence je bilo tedaj vse dobro. Božali ga tudi niso, bil je večkrat tepen kot sit. Tedaj pa vajenec ni opravljal le vajen-

skega dela. Ostrc je bil povrh vsega še pšestuga, prevažati in negovati je moral tudi gospodarjeve otroke. Dve leti je vzdržal takšno pasje življenje, potem je pa pobegnil k drugemu mojstru, kjer se mu tudi ni godilo mnogo bolje, vendar pa je dokončal »študije«.

Potem je pa moral k vojakom, seve k 17. pešpolku, k Janezom so ga dodelili. K vojakom je prišel popolnoma nepismen, tedaj je bilo znanje pisanja in čitanja pač še luksuz za revnejše ljudi. Ostrc pa je bil bistre glave — saj je že zdaj — pa je pri vojakih naglo napredoval. Kmalu se je naučil pisanja in čitanja, do konca vojaške službe pa je celo avanziral za narednika ali »feldbebla«.

Ko je sskel »suknjo belo« so ga »zaprl« kot pravi sam, češ, da so ga za 35 let zaprl v prisilno delavnico. Če ga za »vprašate, zakaj, odgovori, da zato, da je pomerial čevlje za grešnike prisilne delavnice, pa tudi ljubljanci in ljubljankice so naročali čevlje v prisilni delavnici in se ga gotovo mnogi še od tam spominjajo in njegovih »šik« čevljev.

Tega pa se poudarjati ni treba, da je bil Ostrc fant od nog do glave ter da je marsikatera za njim vroče vzdihovala. Končno se je tudi sam »zatelebal« kot pravi. Njegovo dekle je ušlo iz samostana, ko ga je zagledalo in se seve ni več vrnilo. Pa jo je vzel — da bi je nikdar ne videl, se šati mož, vedno razpoložen, kakšno veselo razdreti. Pomislite, pravi, pa me ta zlomek muči že 50 let in se je ne morem iznebiti! No, zakon pa je vseeno srečen — kaj bi ne bil — je še tiste »stare predvojne sortek«, kar dokazuje zlata poroka sama na sebi.

Zena je Micika, roj. Kuralt v Gorenji vasi pri Ratečah l. 1856. Rodila sta 6 otrok in jih vse preskrbela s kruhom. Ona je skromna žena, res prava zvesta »polovica močnejšega spola« in se bo gotovo silno čudila, da so se pri časopisju spomnili njene zlate poroke. Zal nima fotografije, da bi jo počastili z njeno sliko... Njegovo pa smo dobili z zvijačo v roke, pa se bo korenjak gotovo prav po kranjsko odkušjal, ko si bo pogledal iz oči v oči... Priznati si bo moral sam, da je še vedno fant od fari; tega mnenja bodo gotovo tudi vsi drugi, ki ga ne poznajo osebno, njegovi znanici pa itak vedo, da si je mož še pred leti nabavil kolo, se naučil kolesariti in je zdaj gotovo naš najstarejši kolesar, ki bi se najbrž udeleževal še celo kofersarskih dirk, če bi ga povabili.

Druga ga pa ni treba več povedati, dovolj je, da lahko želimo vzornima zakoncem k zlato poroki še obilo prijetnih let, da bi še dolgo drug drugega »mučila«, saj jima je to gotovo pripomoglo, da sta pol stoletja prenašala skupno zakonske križe in težave!

Film o ameriških cestah in avtomobilih

Zanimivo predavanje ameriškega delegata mr. Lawrencea v našem
Avtoklubu

Ljubljana, 28. januarja.

Dobre, široke, lepe in gladke ceste so pogoj za razvoj gospodarstva, tujeskega prometa in avtomobilizma v vsaki državi. Tega se zadnje čase zavedajo skoraj vse države, povsod se grade nove ceste ali širijo in modernizirajo stare, da odgovarjajo zahtevam naše dobe. V Evropi se sicer mnogo gradi, pomanjkanje kapitala in obubožnost posameznih držav pa onemogočata graditi ceste v večjem obsegu, kar se obični tudi pri nas. Glede dobrih cest je zdaj nedvomno med vsemi državami prva Amerika.

Kako grade ceste in avtomobile v Ameriki, je predaval včeraj ameriški delegat mr. Lawrence in nam pokazal tudi zanimiv in poučen film. Predavanje se je vršilo v mali kazinski dvorani pod okriljem Avtomobilskega kluba, udeležilo se ga je pa zlasti mnogo naših avtomobilistov. Predavatelj je predstavil občinstvu g. John Sabec. Mr. Lawrence je v angleščini predaval o načinu gradnje cest in avtomobilov in predavanje je deloma predvedel g. Sabec, ki je pozneje tolmačil angleške napise filma. Iz predavanja je bilo posneti, da so razmerje glede cest v Ameriki zadnje čase naravnost sijajne in vsako leto boljše. Ameriška vlada prispeva na leto 1 milijardo dolarjev za gradnjo, modernizacijo in regulacijo cest, letos je pa dala v ta namen celo dve milijardi. Praktični Američani se pač zavedajo, da je dobra cesta važna za gospodarstvo, zlasti pa za vedno večji avtomobilski promet. Da pa seznanijo Evropo s skrivnostmi gradnje dobrih cest, je ameriška avtomobilska industrija poslala v Evropo 54 delegatov, ki vrše propagando za dobre ceste in pa seveda tudi — za avtomobilizem. V Ameriki je hiperprodukcija avtomobilov, za katere je pač najboljši odjemalec Evropa. Mr. Lawrence je tudi omenil,

da se v Ameriki zelo zanimajo za ceste v Jugoslaviji. V zvezi s tem je na kongresu ameriških trgovskih zbornic vzbudilo veliko zanimanje poročilo tajnika ljubljanske TOI g. Mohoriča o gradnji in položaju cest po vojni v Jugoslaviji. Američani so mnenja, da je Jugoslavija dežela tujeskega prometa in da neobhodno potrebuje dobre ceste.

Film o gradnji cest v Ameriki je bil prav zanimiv. Pokazal je, kako in s kakšnim aparatom Američani grade ceste. V prvi vrsti je bila prikazana gradnja tako zvanih makadamskih cest, ki jih Američani običajno grade iz ilovice, katero vežejo z drobnim peskom. Vse delo se vrši s stroji. Zanimivo je zlasti kopanje terena z bargi. En bager gotovo v eni minuti opravi več kot deset delavcev. Katraniranje, polivanje in pometanje cest se vrši s stroji, nivelirajo pa s plini, ki jih vlečejo ogromni tanki. Delavci opravljajo izključno samo tehnična dela, merijo in posipajo finišni pesek. Gradnja cest s stroji gre neverjetno hitro.

Film je razdeljen v tri dele, glavni njegov namen je nazorno pokazati praktičen pomen stroja pri gradnji cest. Škoda, da predavatelj ni imel s seboj filma o gradnji cementnih in asfaltnih cest v Ameriki.

Se bolj zanimiv je bil pogled v ameriške tvornice avtomobilov. Tovarne so velikanstva podjetja, ki zaposlujejo na tisoče delavcev. Delavec je pa samo orodje stroja. Vse delo opravlja stroj. Vsek sestavni del — najmanjši vtič ali blatnik — je delo stroja. Na tisoče je strojev, vsak drugačne oblike. Pozornost je zlasti vzbudil stroj za obrezovanje zobčastih koles, ki ga je izumila neka ženska. Samo tapetiška dela so ročna, vse drugo, celo ličanje (lakiranje) je mehanično. Karoserijo takorekoc kar obrzgaajo z lakom in že je avtomobil lakiran.

G. G. Morris. 40
Vročča kri
Roman

Počesala mu je skuštrane črne lase nazaj in ga poljubila na čelo.
— Nikar si ne beli glave, dragi; saj ni nič hudega.
— Ah, Zeldi, tri predstave na dan! Vedno tako dalje, tega ne prenese noben konj... A jaz sem za nameček še bolan.
Stregla mu je rada, čeprav v resnici sploh ni bil bolan. Bil je siten, neprestano je kaj zahteval. Toda tako ga je imela vsaj zase, mogla je paziti nanj, vedela je, kje je bil, kaj je počel in slednjič sta začela celo malo štediti. Potreboval je sicer različna zdravila, brom, odvajalna sredstva, segrevalnik, mazila in obkladke, toda kljub temu se je dalo nekaj prištediti. Vse to je požrlo mnogo denarja, toda še daleč ne toliko kot stvari, za katere je razmetaval dolarje, če mu je dobro šlo in če je lahko zapravil denar.
In nekega dne so se odpeljali po državni železnici v Kalifornijo. Zeldi je stala na mostičku zadnjega vagona, naslonila se je na zarijavlo ograjo, razprostrla roke in bila bi najraje od veselja kričala, da je bila zopet v Kaliforniji.
O, George je moral tudi priti iz kupeja in gledati, čutiti in dihati! Ostal je bil v vagonu, čepel je v kotu in čital novine. Gotovo ne bo hotel priti, toda Zeldi ga prisili. Vse je bilo tako divno, tako čarobno lepo! Krenila je po dolgem, prenapolnjenem hodniku nazaj k svojem kupeju, ko je pa odprla vrata tesnega, prašnega kupeja, je obstala vsa presenečena in ogorčena. George je sedel na robu postelje, kraj njega Van, na nasprotni strani na dveh stolčkih pa Rus Hayden in še en tovariš. Na mizici so pa ležale karte.
— Ah, samo nedolžno igrice smo začeli, — je zagodrnjal nervozno in se izognil njenemu pogledu; — je namreč strašno dolgčas. Zel, sedeti ves dan tu in držati roke križem. V Sacramentu bom šele... Kdaj pa bomo v Sacramentu. Van?... Prosim še dve karti.
Zeldi je globoko vzdihnila in sedla k Maud De Reszke v kupe; z njo se je bila zadnje tedne zelo sprijateljila. Dan bo seveda dolg in če bi bil George pameten in bi ne stavljal na karte mnogo, bi mu ne zamerila. Bolj kakor izguba rihranjenega denarja, ki ga tak ni bilo mnogo, jo je bolelo spoznanje, da je zdaj konec njegove pridnosti in njunega prijateljstva, da se začenja stara pesem iznova. Bil je zopet zdrav; nje ni rabil več.
★
— Nikoli ti ne bo žal, dušica moja; stokrat lepša boš. Saj vem, da se pač bojiš, da bi utegnili ljudje govoriti, da imaš pobarvane lase, toda moškimi je čisto vseeno, ali si jih barvaš ali ne, glavno je, da si lepa. Zakaj nočeš storiti tega? Dobro izplakniti — pa se niti sama ne boš več spoznala.
— Jaz na tvojem mestu bi to prav gotovo storil, Zeldi. Mildred ima čisto prav.
— Srček, tako dražestna bi bila! Ko stanjeve lase in črne obrvi. Prekrasno!

— Stori to vendar in preseneti George. Saj bo kar norel, ko te zagleda.
Maud je ležala na postelji, zamazana, raztrgana jutranja halja iz modre svile je zakrivala njeno postavo, Mildred je pa sedel bos v starem naslanjaču in stresal cigaretni papir na obledo preprogo. Zunaj je bilo megleno in pod oknom je kričal kupec starih oblik. Zeldi je pozabila za hip na vse in pomislila je, kako prijetno in »domače« zveni to kričanje.
Često je nameravala pobarvati si lase. Zdaj je stala pred ogledalom in ogledovala svoje rjavkaste lase, ki so ji padali v lahkih valovih na rame. Zares lepi lasje, škoda, da se ne da nič več napraviti iz tega.
— Zunanost je pri tem poklicu vse, — je ponovila Millie.
Da, to je bilo res in z Georgom sta morala že skrbeti za nov angažma. Pogodba s Sullivan et Considine je že potekala.
— Stori vendar to, Zeldi; koza si, če ne storiš.
Zeldi je buljila v ogledalo in spoznala, kako zelo se je izpremenila, od kar je bila iz San Franciscas. Bila je zrelejša, duhovitejša, nekoliko trša okrog oči in ust, zato je pa imela odločno več sigurnosti in ravnotežja.
Bolj groba — morda. V mislih je imela te besede, toda njene usnice se niso premikale. Sicer pa — ali je bilo v tem kaj čudnega? Slaba gledališča, slabe penzije, slabo življenje!
Toda čeprav se je čutila utrujeno, čeprav je bila vsa izčrpana, ni smel noben njen stari znanec iz San Franciscas tega nikoli opaziti, niti slutiti. V svojem kovčegu je imela denar; zdaj je hotel George to povedati in si kupiti novo obleko in nov klobuk. In če bi srečala potem tega ali onega prijatelja iz prejšnjih časov na Market-Streetu... slišala se je že zatrijevati:
— Seveda, zdaj so me sprejeli v varijete; plača je boljša kakor pri modistih. Z možem ostanem teden dni tu, potem se pa odpeljem v Los Angeles... O da, zelo dobro se mi godi. Vsak večer nekaj minut dela...
— In naenkrat glasno:
— Halo, otroci, vzemite strup in nalijte mi ga na glavo.
★
Zeldi je bila vsa navdušena za izprembo Mildred in Maud se je zdelo zabavno delati na njih eksperimente z raznimi kemikalijami. Umetna barva njenih las je bila očarljiva.
— Čeprav ni naravna, lepa je pa le, — se je veselila Zeldi. — Bila sem vedno čedna to dobro vem, nikoli pa nisem verjela, da bi mogla biti naravnost lepa! In res je bila lepa. Vsi so ji delali komplimente, vsi so se zaljubili v njo in ji peli hvalo. Najbolj se je odlikoval George sam.
— Čuj, dušica moja, to ti res prekrasno pristaja. Kar ponosen sem nate. Le čakaj, boš videla, kakšen angažma dobiš zdaj.
Vesel je bil tudi, ko mu je povedala, kako mu je skrivaj jemala denar in ga spravljala: od presenečenja in zadovoljstva so se mu razširile oči.

Pristopajte k Vodnikovim družbi

Afera italijanskega Stinnesa

Aretirani italijanski špekulant Gualino je v veliki meri kriv tudi poloma Oustricevega koncerna

Vest o nenadni aretaciji največjega, najbogatejšega in najslavnejšega italijanskega industrijskega in bančnega špekulanta odvetnika Riharda Gualina v Turinu na zahtevo samega Mussolinija, kot notranjega ministra je vzbudila tem večje presenečenje, ker je italijanska javnost zadnje čase zelo občutljiva. Gualino, vojni dobičkar, je posnel po vojni nemškega Stinnesa in svojim ožjim prijateljem je večkrat pravil, da hoče združiti v svojih rokah vso italijansko industrijo, tisk in morda tudi denarne zavode. Špekulirati je začel s skromnim industrijskim podjetjem, s tovarno za umetno svilo, ustanovljeno leta 1917. Osnovni kapital je zvišal postopno v razmerju 1 : 60, dokler ni dosegel predlanskim, torej že v dobi stabilizacije lire, eno milijardo lir. V hudi borbi proti visoki stabilizacijski kvoti v tem podjetju je podlegel, kajti koncern, znan pod imenom »Snia Viscosa«, ni mogel konkurirati s cenejšimi in bolj ekonomično obratujočimi nemškimi in amerišskimi podjetji, zlasti ne z ameriško »Snia Chatlillone«, ki ima tudi v Italiji podružnice. Zato je hotel Gualino ustanoviti trust s konkurenti, kar se mu pa ni posrečilo, ker mu inozemstvo ni zaupalo.

Dočim se je njegovo glavno podjetje borilo za ostanek, je začel Gualino špekulirati s čokolado. Leta 1926 je ustanovil veliko družbo »Unica«, ki je pa prišla čez tri leta v konkurz. Zdaj so njene »izkošne trgovine« razširjene po vseh večjih italijanskih mestih kot zastavnina v rokah Banca d'Italia. Obenem je skušal ustanoviti italijansko »Snia« kljub vedno slabšim izsledom na sseh velikih novinarskih trust, o katerem je upal, da bi mogel odločevati in dati smer s svojo industrijsko organizacijo strogo discipliniranemu in likturi podvrženemu italijanskemu tisku. Z milijonskim kapitalom je ustanovil pred dvema letoma delniško družbo za izdelovanje umetne kože »Salipa«, ki je pa tudi kmalu prišla v konkurz. Videč, da nova podjetja ne uspevajo, se je vrnil Gualino na stara. Prevzel je stare tovarne za izdelovanje cementa in jih organiziral v rokah nove delniške družbe »Union italiana cementi«. Ta družba se je držala dokaj dolgo, kajti njene stare rezerve so bile močne.

Ko je dosegla lani gospodarska kriza v Italiji višek in je prišla vest o polomu vseh Gualinovih podjetij, so gospodarski krogi upali, da se bo podjetnemu špekulantu posrečilo poravnati polom deloma s pomočjo njegovega denarnega zavoda Banca Agricola, deloma pa z njegovim privatnim premoženjem. Upali so, da bi zadoštvila tudi pomoč italijanske državne banke, ki bi dala na razpolago denar proti zastavitvi Gualinovih srednjih večjih gradov, palač in vil, zlasti pa njegove ogromne in zelo dragocene zbirke slik v Turinu, ki postane

zdaj najbrž italijanska državna galerija. Ko je Mussolini lani v novembru v svojem zadnjem gospodarskem eksperimentu Gualinu že neposredno grozil z najstrožjim postopanjem, je izgubil špekulant zaupanje v Italijo in se zatekel v inozemstvo. S svojo delniško družbo, ustanovljeno pred dvema letoma s kapitalom 100 milijonov lir, je operiral zlasti v Franciji z znanim Oustricevim koncernom, ki se ima v veliki meri zahvaliti baš njemu, da je prouadel. O tem so prepričani italijanski gospodarski krogi, čeprav je bila vsa Gualinova korespondenca z Oustricevim koncernom v Parizu in v Turinu uničena.

Gualino je bil dvakrat klican iz Turina v Pariz pred preiskovalnega sodnika, ki ima v rokah Oustricevo afero. Zaslišati bi ga bila morala tudi preiskovalna komisija francoskega parlamenta. Boječ se tega zaslišanja jo je Gualino brž popihaval v Turin, toda tam ga je že čakala tiralica in bil je takoj aretiran. Italijanske oblasti za trjujejo, da je bil Gualino aretiran v prvi vrsti iz političnih razlogov. Baje je žalil pred francoskim preiskovalnim sodnikom odlične predstavnike fašistične Italije. Špekulanta so pripeljali na otok Lipari, kjer ostane pod nadzorstvom za vsak slučaj, če bi ga zasledovale francoske oblasti. Italijanski listi seveda nečesto izdati podrobnosti te afe.

Drago plačana reklama

Šefu reklame newyorškega koncerna za izdelavo svile je šinila v glavo originalna ideja. Enega svojih uslužbencev je preobelel v garderobi nekega »religije newyorškega varijeteja« v boya. Bila je baš premijera, združena z dobrodelno prireditvijo in plesom. Elita mesta se je zbrala v gledališču. Tedaj je pa začel preoblečeni boy po navodilih svojega šefa poslovati v garderobi. Pripel je neki odlični dami, seveda brez njene vednosti, na hrbet reklamni robec, na katerem je bilo napisano, da je najboljša »vila na svetu ona, katere koncern zastopa v Ameriki in ta delniška družba.

Dama je hodila s svojim možem ponosno dvignjene glave po dvoranah z reklamnim robcem na hrbtu, šla je mimo mnogih znancev in šele v predposledni plesni dvorani je mož opazil, zakaj se vsi obračajo za njim. In pomembno muzajo. Zardel je od jeze in z drhtečo roko strgal ženi robec s hrhta. Potem jo je prijel pod roko in izginil z njo. Nekaj sto ameriških bogatašev je seveda izvedelo na večeru za prednost svile dotičnega podjetja, ki ma tako iznajdljivega šefa reklame, ter la izplačala se ta reklama ni, kajti ogorčena zakonca sta podjetje tožila zaradi neokusne šale. Preoblečeni uslužbenec ni mogel slutiti, da pripe-

nja reklamni robec ženi ravnatelja konkurenčnega podjetja. Sodnik je višdel v tem poskus osmešiti moža in se da reklame je obsodil na 1000 dolarjev globe.

Originalna ponudba cirkuškega ravnatelja

V Berlinu imajo hude preglavice z županom, ker ne morejo najti moža, ki bi ustrezal vsem zahtevam. Imenovani so bili že mnogi kandidati, toda župansko mesto je še vedno prazno. Šele te dni se je našel kandidat, ki bi bil prav dober župan, da ni dal humorističnim listom tako bogatega gradiva »dovtipa«. Gre za znanega cirkuškega ravnatelja Hansa Stoscha-Sarassanija, ki se poteguje za mesto berlinskega župana.

Volilni mu odboru mestnega zastopništva je poslal originalno prošnjo, v kateri pravi, da nima sicer zadostne juridične izobrazbe, da si je pa pridobil v 30 letih prakse cirkuškega ravnatelja dovolj znanja, da bi bil lahko dober berlinski župan. Mož dokazuje, da sta si funkciji cirkuškega ravnatelja in berlinskega župana močno podobni, za kar mu berlinski magistrat najbrž ne bo hvaležen. V cirku su je z lahkoto krotil pripadnike 40 narodov in zato je prepričan, da bi mu tudi kot županu občevarjanje s strankami ne delalo nobenih preglavic. Njegova ponudba je vzbudila seveda na magistratu mnogo meha.

Čemu potrebujemo sol

Znano je, da človek slabo solno raztopino dobro prenaša v krvi. To si moramo razlagati na ta način, da so naši telesni sokli sestavljeni približno tako, kakor morska voda, da je torej v 100 gramih 80 gramov natrija, 4 grama apnenca, 4 grama kalija in 2 grama magnezije. Ta sestav naših telesnih sokov, krvnega sera, je najbrž trajna posledica izvora vsega organskega življenja iz prvih živih bitij, ki so živela v morju.

Vsa plazma živalskih teles se je tako temeljito navadila na morsko sol, da je prenesla njeno osnovno sestavino v svoji krvi in sokih v nove oblike življenja, ko je zapustila morje v obliki plazilcev, ptic in sesalcev. V hrani in pijači pa sprejemajo suhozemski živali samo kalij, apnenec in magnezij, natrija pa le neznamno količino. Zato mora človek nedostatek natrija dopolnjevati s soljo. Divje zveri in ptice roparice nadomestujejo sol svoje krvi neposredneje, namreč s krvjo svojih žrtev.

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše

Lažni feldmaršal

Danes ob 4., 7. in 9. uri!
Najslajnejša veseloligra in vojaškega življenja preteklosti

V glavnih vlogah briljirata:
**VLASTA BURIAN
RODA RODA**

Najboljša zvočna veseloligra sezone! Izven tega: Novi »PARAMOUNTOV ŽURNAL« in nova »MICKY MISKA«.

Predprodaja vstopnic od 11. do pol 13. ure!

Elitni kino Matica

Mali oglasi

Vsaka beseda 60 par. Plača se lahko tudi v znakih. Za odgovor znakom! Na opravljanje brez znakov ne odgovarjamo. Najmanjši obseg 100 par.

NETNAR
sposoben za vodstvo večje vrt-narije se išče. — Ponudbo pod »Vrtnar 654« na upravo »SI Narodae.

MECESNOVEGA LESA
svežega, okroglega, prvovrstnega, v dolžini 4—5 m in 20 do 30 cm debelega en vagon kupi Pečnik Drago, Brežice. 687

ZA STAVBE
vankovrsten sub tesaar in zagajen les, ladijska tla, ceno od daja — FRAN AUSTAR, Dolenska cesta, Ljubljana. — Telefon 2424. 13/L

Pohištvo na obroke
Hrastove spalnice, politirane Din 5000; spalnice, pleskane Din 2800; omare Din 550; postelje Din 280; kuhinjske opreme Din 1100; kuhinjske kredence Din 580, kakor tudi vse drugo pohištvo dobite najceneje — sprejemam vsakovrstna naročila in popravila — MIZARSTVO »SAVA«, LJUBLJANA, KOLODVORSKA ULICA 18.

Tribuna dvokolo s »Sachs« motoriem
posebno močni, okvir nizek, močnejša pnevmatika, motor v sredini montiran z dvojno predstavo in spojko, 1 1/4 K. S. — Vozil 30 do 40 km na uro in porabi 2 litra goriva na 100 km. Dobri se tudi sam motorček, katerega se lahko na navadno močno kolo montira. Cena prav nizka, ceniki franko.

»Tribuna« F. B. L. tovarna dvokoles in otroških vozčkov, Ljubljana, Karlovska cesta št. 4.

MEHAK LES
Kupim vagonke množice mehanega mizararstva-stavnega suhega lesa. Ponudbe z navedbo cene na naslov: Karl Hoja, Gornja Radgona. 686

ŠOFIRANJE
s sigurnostjo, da napravite izpit za poklicnega ali samovozarja, podučujem v dnevnih in večernih urah. — Vprašati takoj v Slomškovi ulici št. 27. 688

Premog. drva. koks
prodaja
»ILIRIJA« d. o. o. z., Ljubljana, Dunajska c. 46 — telef. 2820
Miklošičeva c. 6 — telef. 2595

Ako hočete delati, da z lahko domačo obrtjo zaslužite na lastnem domu po Din na uro, pristopite naši zadruzi Pouk brezplačen — Vpisnina Din 10.— Obširna pojasnila radevoljno, ako je priložena znamka za odgovor. Zadruga jugoslovenskih plačalca. Osijek. 7/L

Potrji neizmerne žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancom pretresujočo vest, da je naš iskreno ljubljani soprog, oče, brat, stric in svak, gospod

Peter Paulin

sprevodnik drž. železnice v pokoju dne 27. t. m. po daljšem trpljenju, previden s tolažili sv. vere mirno v Gopodu zaspal. Pogreb nepozabnega pokojnika bo v četrtek, 29. januarja 1931 ob 16. uri popoldne iz hiše žalosti Verovškova ul. 26 na pokopališče k sv. Križu.
V Ljubljani, dne 27. januarja 1931.
Zalujoči ostali.

NEVESTINE OPREME

najfinije in najcenejše v veliki izbiri prekrasnih vzorcev mehanično umetno in ročno veže

Matek & M koš, Ljubljana

poleg hotela štrukelj

Entlanje meter 25 par; »Breda« robci komad Din 2.—.

Makulturni papir

leži a Din 4.—

prodaja uprava Slovenskega Naroda,

Lovske puške

Roberte, brownine ništole, pištole za strašenje psov, lov-ske in ribiške potrebščine ima vedno v zalogi

F. K. KAISEP oviskar.

Ljubljana Kongresni trg št. 9